

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้

การเงินเพื่อชีวิต 2

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(สค22016)

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

หน่วยงานหรือสถานศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 42/2559

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดวิชา การเงินเพื่อชีวิต 2
รายวิชาเลือกบังคับ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รหัส สค22016

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ชุดวิชาการเงินเพื่อชีวิต ทั้ง 3 ระดับ นี้ เป็นสมุดบันทึกสำหรับทำกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ และฝึกทักษะประสบการณ์ที่จำเป็นในวิชาการเงินทั้ง 3 ระดับ

กิจกรรมที่กำหนดจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นในแต่ละเรื่อง โดยกิจกรรมจะประกอบด้วย

1. กิจกรรมประเมินผลการเรียนรู้ จากบทเรียนที่ผู้เรียนได้ศึกษามา ซึ่งกิจกรรมนี้จะมีแนวทางเฉลยคำตอบให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบได้ด้วยตนเองท้ายเล่ม
2. กิจกรรม การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. กิจกรรม ปฏิบัติ และเก็บข้อมูลสถิติด้วยตนเอง
4. กิจกรรม การค้นคว้า และแสดงความคิดเห็น
5. กิจกรรม ทดลอง ปฏิบัติ จากวัสดุอุปกรณ์ที่หาได้จากท้องถิ่น

สำนักงาน กศน. หวังว่า เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาจากชุดวิชา พร้อมได้ทดสอบ ปฏิบัติ และทำกิจกรรม ตามคำแนะนำอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษาได้

สำนักงาน กศน.

กรกฎาคม 2559

คำชี้แจงการใช้สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้

สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้นี้ ใช้ควบคู่กับชุดวิชา การเงินเพื่อชีวิต 2 สค22016 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนของชุดวิชาตามที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนทราบความรู้พื้นฐาน และตรวจคำตอบจากเฉลยแบบทดสอบท้ายเล่มของชุดวิชา หลังจากนั้นผู้เรียนศึกษาเนื้อหาในชุดวิชาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และให้ทำกิจกรรมท้ายเรื่องของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ลงในสมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถตรวจคำตอบจากเฉลยท้ายเล่มของชุดวิชา หากผู้เรียนทำกิจกรรมไม่ถูกต้องให้กลับไปทบทวนเนื้อหาสาระในเรื่องนั้นให้เข้าใจ แล้วทำกิจกรรมเรียนรู้ซ้ำอีกครั้งจนถูกต้อง และเมื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนและตรวจคำตอบจากเฉลยท้ายเล่มของชุดวิชา

ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้นี้ ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมด้วยตนเองให้ครบถ้วนทุกกิจกรรม เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพประสิทธิผลบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของชุดวิชานี้

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจงการใช้สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้

สารบัญ

แบบทดสอบก่อนเรียน

1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ว่าด้วยเรื่องของเงิน

9

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 ความหมายและประโยชน์

9

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ประเภทของเงิน

10

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 เงินฝาก การประกันภัย และการลงทุน

14

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

18

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

20

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การวางแผนการเงิน

22

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 การรู้จักฐานะการเงินของตนเอง

22

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 การประเมินฐานะการเงินของตนเอง

24

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 การบันทึกรายรับ-รายจ่าย

29

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 การตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนการเงิน

33

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 การออม

36

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สินเชื่อ

38

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 การประเมินความเหมาะสม
ก่อนตัดสินใจก่อหนี้

38

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ลักษณะของสินเชื่อรายย่อยและ
การคำนวณดอกเบี้ย

39

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 เครดิตบูโร

41

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 วิธีการป้องกันปัญหาหนี้

42

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 วิธีการแก้ไขปัญหาหนี้

43

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 6 หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาหนี้

44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิและหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน	45
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน	45
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 หน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงิน	47
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 บทบาทศูนย์คุ้มครอง ผู้ให้บริการทางการเงิน (ศดง.) และหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ	49
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 ขั้นตอนการร้องเรียนและ หลักการเขียนหนังสือร้องเรียน	50
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภัยการเงิน	51
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 หนี้นอกระบบ	51
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 แชร่ลูกโซ่	53
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 ภัยใกล้ตัว	54
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 แก๊งคอลเซนเตอร์	55
กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ภัยออนไลน์	57
แบบทดสอบหลังเรียน	59
คณะผู้จัดทำ	67

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบโดยกากบาท (X) ข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การให้ยืมเงินหมายถึงข้อใด
 - ก) การให้เงินโดยคาดหวังให้มีการจ่ายเงินคืน
 - ข) การให้เงินโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน
 - ค) การให้เงินโดยไม่ต้องจ่ายเงินคืน
 - ง) ผิดทุกข้อ

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวิธีตรวจสอบธนบัตร
 - ก) สัมผัสเนื้อกระดาษ และลวดลายเส้นนูน
 - ข) ยกส่องดูลายน้ำ
 - ค) พลิกเอียงสังเกตแถบฟอยล์สามมิติ
 - ง) ถูกทุกข้อ

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง
 - ก) บัญชีเงินฝากที่ควรเปิดเพื่อไว้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง คือ บัญชีเงินฝากประจำ
 - ข) บัญชีเงินฝากในสหกรณ์จะได้รับความคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากหากสหกรณ์ปิดกิจการลง
 - ค) การคิดดอกเบี้ยทบต้นจะทำให้มียอดเงินในบัญชีเท่ากับการคิดดอกเบี้ยแบบไม่ทบต้น
 - ง) การทำประกันคุ้มครองความเสียหายของบ้านจัดเป็นประกันวินาศภัย

4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง
 - ก) ใช้บัตรเอทีเอ็มซื้อสินค้าได้ที่ร้านค้า
 - ข) ใช้บัตรเดบิตเบิกเงินกู้ได้ที่เครื่องเอทีเอ็ม
 - ค) ใช้บัตรเดบิตซื้อของ จะไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย
 - ง) เมื่อซื้อของด้วยบัตรเครดิต ยอดเงินฝากในบัญชีจะถูกตัดทันที

5. ธนาคารพาณิชย์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใด
- ก) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 - ข) กระทรวงการคลัง
 - ค) ธนาคารแห่งประเทศไทย
 - ง) กระทรวงพาณิชย์
6. หากต้องการแลกเงินบาทเป็นเงินตราต่างประเทศ จะต้องไปแลกเปลี่ยนที่ใด
- ก) ร้านค้าสะดวกซื้อ
 - ข) ธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยน
 - ค) โรงแรมหรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
 - ง) ถูกทั้งข้อ ข) และ ค)
7. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินฐานะการเงิน
- ก) พฤติกรรมการใช้จ่ายจะประเมินด้วยบัญชีรายรับ-รายจ่าย
 - ข) ความมั่งคั่งสุทธิคำนวณมาจากทรัพย์สิน + หนี้สิน
 - ค) รายได้ต่อเดือนและทรัพย์สินที่มี ใช้บอกความมั่งคั่งของบุคคลได้
 - ง) ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์และกองทุนรวม เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง
8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการมีสุขภาพการเงินที่ดี
- ก) มีภาระหนี้ไม่เกิน 33% ของรายได้ต่อเดือน
 - ข) มีเงินออมเผื่อฉุกเฉินไม่เกิน 3 เท่าของรายจ่ายจำเป็นต่อเดือน
 - ค) ออมเงินอย่างน้อย 25% ของรายได้ต่อเดือน
 - ง) ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับรายจ่ายไม่จำเป็น

- ก) เป็นรายจ่ายที่จะต้องจ่าย ไม่สามารถตัดออกได้
- ข) เป็นรายจ่ายที่ไม่สำคัญต่อชีวิต แต่เกิดขึ้นเพราะความรู้สึกอยากได้ เช่น ค่าแต่งรถ
- ค) เป็นรายจ่ายสำคัญสำหรับชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน
- ง) เป็นรายจ่ายที่ทุกคนมีในจำนวนเท่ากัน

10. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเป้าหมายทางการเงินที่ดี

- ก) มีความชัดเจน
- ข) สามารถวัดผลได้
- ค) มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน
- ง) ครอบคลุมถึงเป้าหมายทั้งหมดในชีวิต

11. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักการออมเงินของกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

- ก) เป็นกองทุนสำหรับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และออมได้จนถึงอายุ 99 ปี
- ข) สมาชิกจำเป็นต้องส่งเงินสะสมทุกเดือน
- ค) สมาชิกจะส่งเงินสะสมครั้งละกี่บาทก็ได้ ไม่จำกัดจำนวนเงิน
- ง) หากสมาชิกไม่ส่งเงินเข้ากองทุน รัฐก็จะไม่จ่ายเงินสมทบ

12. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

- ก) ใช้สำหรับผ่อนรถยนต์
- ข) สามารถทยอยผ่อนคืนเป็นรายเดือนได้
- ค) ใช้ได้เฉพาะร้านค้าที่ร่วมรายการ
- ง) มีการกำหนดวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

13. วิธีคิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่มักใช้กับบริการประเภทใด

- ก) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
- ข) บัตรเครดิต
- ค) เช่าซื้อรถ
- ง) ถูกทุกข้อ

14. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก

- ก) เงินต้นลด ดอกเบี้ยก็จะลด
- ข) เงินต้นลด ดอกเบี้ยก็จะเพิ่ม
- ค) เงินต้นและดอกเบี้ยไม่เปลี่ยนแปลง
- ง) ถูกทุกข้อ

15. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลประวัติการชำระหนี้ของเครดิตบูโร
(บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด: NCB)

- ก) เจ้าของข้อมูล (ผู้ขอสินเชื่อ) สามารถขอตรวจสอบข้อมูลเครดิตของตนเองได้
- ข) ธนาคาร (ผู้ให้สินเชื่อ) สามารถขอข้อมูลได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูล (ผู้ขอสินเชื่อ) ให้ความยินยอม
- ค) NCB จะขึ้นบัญชีดำหากลูกหนี้มีประวัติค้างชำระหนี้
- ง) NCB จะเก็บข้อมูลไว้ไม่เกิน 3 ปีนับแต่วันที่ได้รับข้อมูลจากสมาชิก เช่น ธนาคาร (ผู้ให้สินเชื่อ)

16. ข้อใดไม่ใช่การแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง

- ก) เปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับหนี้
- ข) ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
- ค) ขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น
- ง) ขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้

17. ผู้ที่ต้องการขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ควรติดต่อใคร

- ก) ลูกหนี้
- ข) เจ้าหนี้
- ค) ศาล
- ง) ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

18. ข้อใดไม่ใช่สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน

- ก) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง
- ข) สิทธิที่จะเลือกใช้บริการได้โดยอิสระ
- ค) สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม
- ง) สิทธิที่จะได้รับค่าชดเชยหากผู้ใช้บริการเป็นผู้ทำผิดพลาด

19. นายกอบนำเงินเดือนทั้งหมดที่ได้รับไปซื้อมือถือใหม่ โดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ทำให้มีเงินไม่พอที่จะกินข้าว และต้องเบี้ยวหนี้เพราะเงินหมด นายกอบไม่ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงินในข้อใด

- ก) หน้าที่วางแผนทางการเงินและชำระหนี้เมื่อเป็นหนี้
- ข) หน้าที่ติดตามข่าวสารทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ
- ค) หน้าที่ศึกษารายละเอียดและเปรียบเทียบข้อมูลก่อนเลือกใช้
- ง) หน้าที่ตรวจทานความถูกต้องของธุรกรรมทางการเงินทุกครั้ง

20. ในระหว่างการทำสัญญาเงินกู้ พนักงานธนาคารได้อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เช่น กำหนดเวลาการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ยต่อปี ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่คุณไม่เข้าใจ คุณจะอย่างไร

- ก) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้เลย เพราะพนักงานธนาคารมีความรู้และเชื่อถือได้
- ข) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้ตามที่พนักงานบอก แล้วค่อยสอบถามเพิ่มเติมทีหลัง
- ค) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้ไปก่อน แล้วค่อยขอเอกสารของพนักงานมาอ่านทีหลัง
- ง) สอบถามพนักงานเพิ่มเติมจนเข้าใจเสียก่อน แล้วค่อยเซ็นชื่อในเอกสารสัญญาเงินกู้

21. หากร้องเรียนไปยังธนาคาร ในกรณีที่พนักงานอ้างว่าไม่สามารถเปิดบัญชีเงินฝากได้ ถ้าไม่ทำบัตรเดบิต และไม่ได้รับการติดต่อภายในระยะเวลาการให้บริการมาตรฐาน ควรร้องเรียนหรือขอรับคำปรึกษาได้จากหน่วยงานใด

- ก) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) โทร. 1166
- ข) ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทร. 1213
- ค) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) โทร. 1359
- ง) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โทร. 1207

22. ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่ควรปฏิบัติในการเขียนหนังสือร้องเรียน

- ก) ให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน
- ข) แจ้งข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ และแจ้งสิ่งที่ต้องการให้สถาบันการเงินดำเนินการ
- ค) นึกอะไรออกก็เขียนไป ไม่ต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง
- ง) แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน

23. หากได้รับการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องหรือถูกเอาเปรียบจากพนักงานของสถาบันการเงิน ควรปฏิบัติอย่างไร

- ก) ร้องเรียนไปยังธนาคารที่เกี่ยวข้องและศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินพร้อม ๆ กัน
- ข) ร้องเรียนไปยังธนาคารที่เกี่ยวข้องก่อน และหากไม่ได้รับการติดต่อกลับภายในระยะเวลาการให้บริการมาตรฐาน ให้ขอคำปรึกษา/ร้องเรียนที่ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.)
- ค) ร้องเรียนไปยังทุกหน่วยงานที่ดูเหมือนจะเกี่ยวข้อง
- ง) ไม่ร้องเรียนไปที่ใดเลย เพราะทำให้เสียเวลา

24. มิจฉาชีพมักใช้จุดอ่อนใดในการหลอกเหยื่อ

- ก) ความโลภ
- ข) ความกลัว
- ค) ความไม่รู้
- ง) ถูกทุกข้อ

25. ข้อใดควรปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงธุรกิจขายตรงแอบแฝงแชร์ลูกโซ่
- ก) ปฏิเสธการร่วมสัมมนาที่น่าสงสัย
 - ข) เขียนประกาศหางาน Part Time ผ่านเว็บบอร์ดในอินเทอร์เน็ต
 - ค) เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น เบอร์โทรศัพท์ ชื่อบัญชีอีเมล ในสังคมออนไลน์ (social media)
 - ง) ไปร่วมงานสัมมนาที่เพื่อนชักชวนทุกงานเพื่อเพิ่มความรู้
26. หากได้รับการติดต่อจากหน่วยงานทางการให้โอนเงินค่าธรรมเนียม คุณควรทำอย่างไร
- ก) ต่อกลับอย่างรุนแรงโดยไม่ฟังข้อความใด ๆ
 - ข) โอนเงินทันทีเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจ
 - ค) ติดต่อสอบถามหน่วยงานที่ถูกอ้างถึงก่อนโอนเงิน
 - ง) ขอต่อรองราคาเมื่อเงินไม่พอค่าธรรมเนียม
27. ข้อใดไม่ใช่ข้ออ้างที่มิจฉาชีพมักใช้โทรหลอกเหยื่อเพื่อให้โอนเงิน
- ก) คุณได้รับเงินคืนภาษี
 - ข) คุณโชคดีได้รับรางวัลใหญ่จากการชิงโชค
 - ค) เกิดข้อผิดพลาดโอนเงินผิดเข้าบัญชีของคุณ
 - ง) บัตรเครดิตของคุณหมดอายุ จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมทำบัตรใหม่
28. หากได้รับการติดต่อขอใช้บัญชีเงินฝากของคุณเป็นที่รับเงิน โดยให้หักค่าจ้างจากเงินที่จะโอนเข้ามาในบัญชีเลย คุณควรทำอย่างไร
- ก) ตอบตกลงทันที เพราะทำงาน ไม่ต้องลงทุน
 - ข) ตอบตกลงและไปชักชวนเพื่อนให้มาทำด้วย
 - ค) ต่อกองให้ได้ค่าจ้างที่พอใจ แล้วค่อยตัดสินใจ
 - ง) ปฏิเสธทันที เพราะเงินที่โอนเข้ามาอาจผิดกฎหมาย

29. ข้อใดควรกระทำเมื่อสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

- ก) นัดรับสินค้ากับผู้ขายในสถานที่เปลี่ยว
- ข) อ่านรายละเอียดสินค้าและตรวจสอบประวัติผู้ขายหรือประวัติการค้าขายก่อนซื้อสินค้า
- ค) ตัดสินใจซื้อและโอนเงินทันทีถ้าราคาถูกกว่าท้องตลาดมาก ๆ
- ง) รีบตัดสินใจ รีบโอนเงิน เพราะของดีหาได้ง่าย ๆ ในโลกออนไลน์

30. ข้อใดควรกระทำเมื่อใช้สื่อสังคมออนไลน์ (social media)

- ก) โพรไฟล์ถ่ายตนเองถือเงินสดจำนวนมาก พร้อมเครื่องประดับมีค่า
- ข) ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวทุกอย่างบน social media
- ค) เปิดคลิปวิดีโอทุกสิ่งที่มีคนแชร์และบอกว่าเป็นคลิปเด็ด
- ง) Check in ทุกสถานที่ไปแม้กระทั่งบ้านตนเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ว่าด้วยเรื่องของเงิน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 ความหมายและประโยชน์ของเงิน

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดต่อไปนี้จะกล่าวถึงประโยชน์ของเงินได้ถูกต้อง
 - ก) ใช้ซื้อสินค้าและบริการ
 - ข) ใช้เพื่อการดำรงชีพ
 - ค) ถูกทุกข้อ

2. ประเภทของเงินออมที่ควรมีเป็นลำดับแรก คือ
 - ก) เงินออมเพื่อฉุกเฉิน
 - ข) เงินออมเพื่อการลงทุน
 - ค) เงินออมเพื่อการท่องเที่ยว

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการใช้เงิน
 - ก) ครูให้เงินรางวัลแก่เด็กหญิงมาลีเนื่องจากมีผลการเรียนดี
 - ข) สามีให้เงินพี่ชายจำนวน 5,000 บาท โดยบอกว่าอีก 2 เดือนให้นำเงินมาคืน
 - ค) เจให้เงินภรรยาเป็นค่าใช้จ่ายซื้อของใช้ในบ้าน

4. สัมให้โอยืมเงิน แต่รอนานแล้วโอก็ไม่คืน พอสัมไปทวง โอบอกว่า “สัมให้เงินโอ” ถ้าท่านเป็นสัม ก่อนจะให้เงินโอ สัมควรทำอะไร
 - ก) ทำสัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร
 - ข) อธิบายให้ชัดเจนว่า “ให้ยืม” และให้ใช้คืนเมื่อไหร่
 - ค) ถูกทุกข้อ

5. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกรวางแผนการเงินที่ดีที่สุด

- ก) เมื่อได้รับค่าจ้างให้นำบางส่วนไปเก็บออม ส่วนที่เหลือจึงนำมาใช้จ่าย
- ข) เมื่อได้รับค่าจ้างให้นำไปใช้ซื้อของที่อยากได้ก่อน ส่วนที่เหลือจึงนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน
- ค) เมื่อได้รับค่าจ้างให้นำไปใช้จ่ายก่อน หากเหลือจึงค่อยนำไปเก็บออม

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ประเภทของเงิน

กิจกรรมที่ 2.1 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อหากเห็นว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อหากเห็นว่าไม่ถูกต้อง

- 1. เงินตราไทยที่ใช้ในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์
- 2. ธนบัตรไทยแบบสิบหก มี 4 ชนิดราคา
- 3. ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้หมุนเวียนในประเทศไทย
- 4. กรมธนารักษ์เป็นผู้ผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนออกใช้ในประเทศไทย
- 5. เหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมี 6 ชนิดราคา

กิจกรรมที่ 2.2 ให้นำหมายเลขตามจุดที่กำหนดให้ด้านล่าง มาใส่ให้สัมพันธ์กับจุดสังเกตในตาราง และเติมคำในช่องว่างให้ครบถ้วน

หมายเลข	จุดสังเกต	อธิบาย
	หมึกพิมพ์พิเศษสลับสี	เมื่อพลิกขบล่างธนบัตรขึ้น
	แถบฟอยล์ 3 มิติ	เมื่อพลิกเอียงธนบัตรไปมา
	ลายน้ำ	เมื่อยกธนบัตรส่องกับแสงสว่าง จะเห็นภาพ
	สัญลักษณ์สำหรับผู้มีความบกพร่องทางสายตา	มีวัตถุประสงค์เพื่อ.....
	ภาพซ้อนทับ	เมื่อยกธนบัตรส่องกับแสงสว่าง จะมองเห็น.....

กิจกรรมที่ 2.3 ให้นำข้อความในตารางขวามือมาเติมลงในช่องว่างให้สัมพันธ์กัน

1. จีน		ญี่ปุ่น
2. เกาหลีใต้		ดอลลาร์สิงคโปร์
3. สิงคโปร์		คูเวต
4. เมียนมา		หยวน
5.	ดinars คูเวต	มาเก๊า
6. ซาอุดีอาระเบีย		ดอลลาร์ฮ่องกง
7. ภูฏาน		จั๊ต
8.	เยน	วอน
9.	ปาทากาส	งุลตรัม
10. ฮ่องกง		ริยัล

กิจกรรมที่ 2.4 ให้คำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ตารางแสดงอัตราแลกเปลี่ยน

(เงินบาทต่อ 1 หน่วยสกุลเงินตราต่างประเทศ)

ประเทศ	สกุลเงิน	อัตราขาย
สหรัฐอเมริกา	USD	35
ญี่ปุ่น (ต่อ 100 เยน)	JPY	32

1. เงินบาทจำนวน 30,000 บาท แลกเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐได้เท่าไร

.....

.....

.....

2. เงินบาทจำนวน 20,000 บาท แลกเป็นเงินเยนได้เท่าไร

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2.5 สถานที่ใดต่อไปนี้ที่สามารถไปติดต่อขอแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ และ X หน้าข้อความ ดังต่อไปนี้

..... ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาต	 ธนาคารแห่งประเทศไทย
..... ที่ทำการไปรษณีย์	 เคาน์เตอร์รับชำระ ค่าสาธารณูปโภค
..... โรงแรมที่ได้รับอนุญาตให้ ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยน เงินตราต่างประเทศ	 บริษัทรับแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ ที่ได้รับอนุญาต

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 การฝากเงิน และการประกันภัย

กิจกรรมที่ 3.1 ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สมใจต้องการฝากเงินเท่ากันทุกเดือน เป็นระยะเวลา 24 เดือน โดยฝากสูงสุดได้ไม่เกินเดือนละ 25,000 บาทต่อเดือน หากฝากครบกำหนด ดอกเบี้ยของสมใจจะได้รับยกเว้นภาษี ท่านคิดว่าสมใจต้องการฝากบัญชีเงินฝากประเภทใด

ก) เงินฝากออมทรัพย์ ข) เงินฝากประจำปลอดภาษี ค) เงินฝากขั้นบันได

2. กิตติเปิดบัญชีเพื่อรับเงินเดือนที่นายจ้างจะจ่ายให้ทุกเดือน กิตติควรเปิดบัญชีเงินฝากประเภทใด

ก) เงินฝากออมทรัพย์ ข) เงินฝากประจำปลอดภาษี ค) เงินฝากขั้นบันได

3. ถ้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ได้ดอกเบี้ยรับเกินกว่า 20,000 บาท จะเสียภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราใด

ก) 7% ข) 15% ค) 10%

4. ธนาคารกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทหนึ่งไว้ดังนี้

เดือนที่ 1 - 2 อัตราดอกเบี้ย 0.25%	เดือนที่ 3 - 4 อัตราดอกเบี้ย 1.5%
เดือนที่ 5 - 7 อัตราดอกเบี้ย 2%	เดือนที่ 8 - 10 อัตราดอกเบี้ย 2.7%
เดือนที่ 11 อัตราดอกเบี้ย 4%	

ท่านคิดว่าเป็นอัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากประเภทใด

ก) เงินฝากออมทรัพย์ ข) เงินฝากประจำปลอดภาษี ค) เงินฝากขั้นบันได

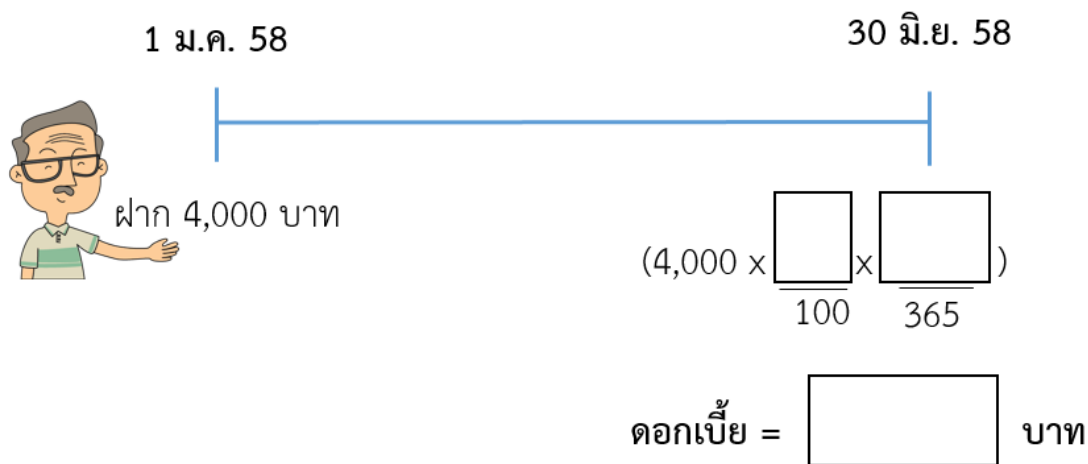
5. หากได้รับอัตราดอกเบี้ย 4% แต่ต้องเสียภาษี ณ ที่จ่าย 15% ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับหลังจากหักภาษี ณ ที่จ่าย จะเท่ากับอัตราใด

ก) 3.4% ข) 0.6% ค) 4.6%

6. ข้อใดต่อไปนี้อีกกล่าวถูกต้อง
- ก) ดอกเบี้ยเงินฝาก หมายถึงผลตอบแทนที่ผู้ฝากเงินได้รับจากการนำเงินไปฝากไว้กับสถาบันการเงิน
 - ข) โดยทั่วไปสถาบันการเงินจะกำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยต่อปี เช่น 3% ต่อปี
 - ค) ถูกทุกข้อ
7. เงินฝากใดต่อไปนี้อาจไม่ได้รับการคุ้มครองเงินฝากจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก
- ก) พันธบัตรรัฐบาล
 - ข) เงินบาทที่ฝากอยู่ในธนาคารพาณิชย์
 - ค) เงินฝากประจำ
8. เงินฝากใดต่อไปนี้อาจได้รับการคุ้มครองเงินฝากจากสถาบันคุ้มครองเงินฝาก
- ก) พันธบัตรรัฐบาล
 - ข) ตัวแลกเงิน
 - ค) เงินฝากประจำ
9. สถาบันการเงินใดต่อไปนี้อยู่ภายใต้การคุ้มครองของสถาบันคุ้มครองเงินฝาก
- ก) สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ
 - ข) ธนาคารพาณิชย์
 - ค) บริษัทหลักทรัพย์
10. ข้อใดต่อไปนี้อีกกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการคุ้มครองเงินฝาก
- ก) เงินฝากในสหกรณ์ไม่ได้รับการคุ้มครอง เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้เป็นสถาบันการเงินภายใต้กฎหมายคุ้มครองเงินฝาก
 - ข) ไม่ว่าจะฝากเงินไว้กับสถาบันการเงินแห่งใดก็จะได้รับความคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากหากสถาบันการเงินนั้น ๆ ปิดกิจการ
 - ค) ถูกทุกข้อ

กิจกรรมที่ 3.2 ให้เติมตัวเลขลงในช่องว่างและคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากให้ถูกต้อง

โจทย์ สำราญเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่ธนาคารมั่งมั่ง เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 58 จำนวน 4,000 บาท ได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี โดยธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยในวันที่ 30 มิ.ย. 58 และ 31 ธ.ค. 58 หากสำราญไม่ถอนเงินต้นหรือดอกเบี้ยออกมาใช้ในระหว่างปี และไม่ฝากเงินเพิ่ม ในวันที่ 30 มิ.ย. 58 สำราญจะได้รับดอกเบี้ยเป็นเงินเท่าไร และเมื่อรวมกับเงินต้นแล้ว สำราญจะได้รับเงินทั้งสิ้นเป็นเงินเท่าไร

เงินต้นบวกดอกเบี้ย ณ 30 มิ.ย. 58

$$4,000 + \boxed{} = \boxed{} \text{ บาท}$$

กิจกรรมที่ 3.3 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อ หากเห็นว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อ หากเห็นว่าไม่ถูกต้อง

- 1. การประกันภัยเป็นการบริหารความเสี่ยงโดยการโอนความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัยไปสู่บริษัทประกันภัย
- 2. การพิจารณาว่าควรทำประกันภัยหรือไม่ ควรดูการรับประกันภัยที่มีและโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง
- 3. ประกันชีวิตเป็นสัญญาระหว่างผู้รับประกันภัยกับผู้รับประโยชน์
- 4. ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ผู้เอาประกันภัยจะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยเมื่อเสียชีวิตเท่านั้น
- 5. ประกันภัย 200 สำหรับรายย่อย จ่ายเบี้ยประกันเพียง 200 บาท
- 6. ประกันภัย พ.ร.บ. เป็นประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ
- 7. ประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัย ให้ความคุ้มครองกรณีบ้านเสียหายจากไฟไหม้ ฟ้าผ่า หรือภัยธรรมชาติ
- 8. สิ่งที่ต้องพิจารณาในการเลือกประเภทประกันภัยคือการลดหย่อนภาษีได้
- 9. ถ้าต้องการทำประกันชีวิตและเน้นการออมเงินควบคู่ไปด้วย อาจเลือกทำประกันภัยแบบสะสมทรัพย์
- 10. เมื่อได้รับกรมธรรม์ประกันภัย ควรตรวจสอบสาระสำคัญของกรมธรรม์และตรวจสอบความถูกต้อง

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวิธีการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
 - ก) อรพรรณนำเงินมาแลกธนบัตรฉบับใหม่
 - ข) สายใจชำระเงินค่าสินค้าด้วยบัตรเครดิต
 - ค) นำเช็คชำระหนี้ค่าบัตรเครดิตด้วยเงินสด

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็น **ไม่ใช่** การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
 - ก) พรพรรณโอนเงินไปให้เพื่อนโดยโอนผ่านเครื่องเอทีเอ็ม
 - ข) สายใจจ่ายค่าโดยสารรถไฟฟ้าด้วยบัตร e-Money
 - ค) อาริณำเงินสดไปซื้อสินค้าในร้านขายของชำ

3. “สมชายเป็นเจ้าของร้านอาหาร นอกจากร้านค้าจะรับเงินสดแล้ว ยังรับชำระค่าอาหารด้วยบัตรเครดิตด้วย” ท่านคิดว่าสมชายได้ประโยชน์อะไรจากการให้บริการดังกล่าว
 - ก) ไม่ต้องเก็บรักษาเงินสดจำนวนมาก
 - ข) มีทางเลือกให้ลูกค้าในการชำระเงินได้หลายวิธี
 - ค) ถูกทุกข้อ

4. “ใช้โอนเงินที่เครื่องเอทีเอ็มได้” เป็นคุณสมบัติของบัตรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใด
 - ก) บัตรเอทีเอ็ม
 - ข) บัตรเดบิต
 - ค) ถูกทุกข้อ

5. ถ้าต้องการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าแต่ไม่อยากจ่ายเงินสด ควรใช้บัตรชนิดใด
 - ก) บัตรเครดิต
 - ข) บัตรเอทีเอ็ม
 - ค) ผิดทุกข้อ

6. ข้อใดต่อไปนี้เป็นคุณสมบัติของบัตรเดบิต
 - ก) ชำระค่าสินค้า ณ ร้านค้าที่รับบัตรเดบิตได้
 - ข) ฝาก/ถอน/โอน/ชำระเงินที่เครื่องเอทีเอ็มได้
 - ค) ถูกทุกข้อ

7. สมศรีทำบัตรชนิดหนึ่ง โดยสมศรีต้องจ่ายเงินไปก่อนเพื่อให้เงินเข้าไปอยู่ในบัตร จากนั้นจึงนำบัตรไปใช้ซื้อของจากร้านค้าที่รับบริการ ท่านคิดว่าสมศรีทำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใด
 - ก) เงินอิเล็กทรอนิกส์
 - ข) บัตรเครดิต
 - ค) ผิดทุกข้อ

8. ข้อใดต่อไปนีกล่าวถูกต้อง
 - ก) บัตรเอทีเอ็มใช้ซื้อสินค้ากับร้านค้าออนไลน์ได้ ในขณะที่บัตรเดบิตใช้ไม่ได้
 - ข) บัตรเดบิตไม่สามารถทำการรายการที่เครื่องเอทีเอ็มได้
 - ค) บัตรเดบิตใช้ซื้อสินค้าและบริการกับร้านค้าออนไลน์ได้ หากร้านนั้นรับชำระด้วยบัตรเดบิต

9. ข้อใดต่อไปนี้เป็นลักษณะของบัตร e-Money
 - ก) จ่ายเงินเพื่อเติมเงินในบัตรก่อน จึงจะนำบัตรไปซื้อสินค้าและบริการได้
 - ข) กรณีบัตร e-Money ที่ไม่มีการลงทะเบียนหาย ก็เหมือนกับทำเงินหาย
 - ค) ถูกทุกข้อ

10. ข้อใดต่อไปนี้เป็นการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ปลอดภัย
 - ก) มาลีให้บัตรเอทีเอ็มกับรหัสบัตร เพื่อให้เพื่อนไปกดเงินที่เครื่องเอทีเอ็ม
 - ข) บานเย็นจดรหัสบัตรเอทีเอ็มไว้ด้านหลังบัตร เพราะตนเองชอบลืมรหัส
 - ค) ถูกทุกข้อ

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

กิจกรรมที่ 5.1 ให้นำหมายเลขข้อด้านล่างมาใส่ในตาราง โดยให้สัมพันธ์กับหน่วยงานที่เป็นผู้กำกับดูแลในแต่ละช่อง

ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย (แบ่งตามหน่วยงานที่กำกับดูแล)		
รพท.	ก.ล.ต.	คปภ.

1. บริษัทประกันวินาศภัย	9. ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต
2. ธนาคารพาณิชย์	10. บริษัทบริหารสินทรัพย์
3. ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย	11. ที่ปรึกษาทางการเงิน
4. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	12. บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน
5. สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ	13. คนกลางประกันภัย
6. บริษัทหลักทรัพย์	14. บริษัทประกันชีวิต
7. ผู้ให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์	15. ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
8. ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ	

กิจกรรมที่ 5.2 ให้ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อ หากเห็นว่าถูกต้อง และทำเครื่องหมาย X หน้าข้อ หากเห็นว่าไม่ถูกต้อง

- 1. ธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่ให้บริการรับฝากเงินและให้กู้ยืม
- 2. ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการเงินให้มีความมั่นคง
- 3. ธนาคารพาณิชย์มีหน้าที่ในการรักษาค่าของเงิน เช่น ดูแลอัตราดอกเบี้ย
- 4. บริษัทเงินทุนไม่สามารถประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ
- 5. สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นสถาบันการเงินของรัฐ ให้บริการรับฝากเงินและการให้สินเชื่อ
- 6. ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ดำเนินกิจการเกี่ยวกับบัตรเครดิต และให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลธรรมดาโดยไม่มีหลักประกัน
- 7. บุคคลรับอนุญาต คือ ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการด้านการแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินตราต่างประเทศ
- 8. สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ดำเนินการในประเทศไทยไม่สามารถประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์
- 9. ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง
- 10. ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับประกอบธุรกิจให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลธรรมดาโดยไม่มีหลักประกัน

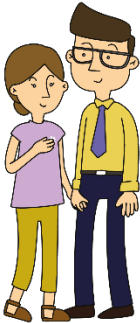
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

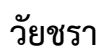
การวางแผนการเงิน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 การวางแผนการเงิน

กิจกรรมที่ 1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. บุคคลในแต่ละวัยมีลักษณะการเงินอย่างไร และควรวางแผนการเงินอย่างไร

 วัยเด็ก	
 วัยทำงาน	
 วัยสร้างครอบครัว	

วิจัยรดา

2. ขั้นตอนวางแผนการเงินมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

[illegible]

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 การประเมินฐานะการเงินของตนเอง

กิจกรรมที่ 2.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. เราสามารถประเมินฐานะการเงินของตนเองในด้านใดได้บ้าง ให้อธิบาย

[illegible]

กิจกรรมที่ 2.2 ให้คำนวณความมั่งคั่งสุทธิของตนเองโดยใช้ตารางต่อไปนี้

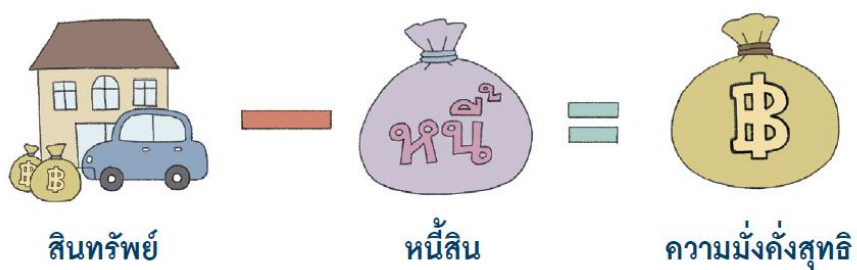
1. คำนวณมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดของตนเอง โดยแยกประเภทของสินทรัพย์ตามตาราง

สินทรัพย์	
1. สินทรัพย์สภาพคล่อง รวม	
2. สินทรัพย์เพื่อการลงทุน รวม	
3. สินทรัพย์ส่วนตัว รวม	
รวมมูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด	

2. คำนวณมูลค่าหนี้สินทั้งหมดของตนเอง โดยแยกประเภทของหนี้ตามตาราง

หนี้	
1. หนี้ระยะสั้น	
.....	
.....	
.....	
รวม	
2. หนี้ระยะยาว	
.....	
.....	
.....	
รวม	
รวมมูลค่าหนี้ทั้งหมด	

3. คำนวณความมั่งคั่งสุทธิของตนเอง

..... - =

กิจกรรมที่ 2.3 ให้ประเมินฐานะการเงินของตนเองในแต่ละด้านดังนี้

1. ประเมินฐานะการเงินด้านหนี้ พร้อมอธิบายความหมายอัตราส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ของตนเอง

$$\begin{array}{c} \text{อัตราส่วน} \\ \text{ภาระหนี้ต่อรายได้} \end{array} = \begin{array}{c} \text{หนี้} \\ \text{หนี้สินต่อเดือน} \end{array} \div \begin{array}{c} \text{รายได้} \\ \text{รายได้ต่อเดือน} \end{array}$$

$$\dots\dots\dots = \dots\dots\dots \div \dots\dots\dots$$

ความหมาย

.....

.....

.....

.....

2. ประเมินฐานะการเงินด้านการออม พร้อมอธิบายความหมายอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ของตนเอง

$$\begin{array}{c} \text{อัตราส่วน} \\ \text{เงินออมต่อรายได้} \end{array} = \begin{array}{c} \text{เงินออม} \\ \text{เงินต่อเดือน} \end{array} \div \begin{array}{c} \text{รายได้} \\ \text{รายได้ต่อเดือน} \end{array}$$

$$\dots\dots\dots = \dots\dots\dots \div \dots\dots\dots$$

ความหมาย

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2.4 ให้ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ลักษณะของการมีสุขภาพการเงินที่ดีมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ให้ประเมินสุขภาพการเงินของตนเอง โดยเปรียบเทียบตัวเลขการประเมินฐานะการเงินของตนเองกับลักษณะของการมีสุขภาพการเงินที่ดี แล้วให้เขียนคำอธิบายและคำแนะนำ โดยใช้ตารางต่อไปนี้

ลักษณะของการมีสุขภาพการเงินที่ดี	ตัวเลขการประเมินฐานะการเงินที่ดีของตนเอง	คำอธิบายและคำแนะนำ
1.		
2.		
3.		

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 การบันทึกรายรับ-รายจ่าย

กิจกรรมที่ 3.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. รายจำเป็น และ รายจ่ายไม่จำเป็น มีความแตกต่างกันอย่างไร ให้อธิบาย

[illegible]

2. ขั้นตอนของการจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. ส่วนประกอบที่สำคัญของบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal dashed lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no other markings or text on the page.

4. การจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายมีประโยชน์อย่างไร ให้อธิบาย

[illegible]

5. หลักการจัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายมีอะไรบ้าง

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

กิจกรรมที่ 3.2 ให้จัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายตามขั้นตอนการจัดทำบันทึกรายรับ-จ่าย เป็นระยะเวลา 1 เดือน แล้ววิเคราะห์ดังนี้

1. สรุปรายรับ-รายจ่าย

สรุปรายรับ-รายจ่ายเดือน.....

ยอดรวมรายรับ

บาท

หัก ยอดรวมเงินออม

บาท

หัก ยอดรวมรายจ่ายจำเป็น

บาท

หัก ยอดรวมรายจ่ายไม่จำเป็น

บาท

☐

คงเหลือ

☐

ใช้เกิน

บาท

☐

คงเหลือ.....บาท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

☐

ใช้เกินจำนวน.....บาท

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 การตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนการเงิน

กิจกรรมที่ 4.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประโยชน์ของการมีเป้าหมายการเงินมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

2. ให้ยกตัวอย่างเป้าหมายการเงินที่ควรมีในชีวิตอย่างน้อย 2 เป้าหมายในแต่ละด้านต่อไปนี้

ด้านรายรับ

ด้านการออม

ด้านรายจ่าย

ด้านหนี้

3. เป้าหมายการเงินต่อไปนี้เป็นเป้าหมายที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด

3.1 กวินต้องการซื้อรถราคา 20 ล้านบาท โดยที่มีรายได้เดือนละ 2 หมื่นบาท

3.2 เกวลินอยากไปเที่ยวญี่ปุ่นด้วยงบประมาณ 48,000 บาท จึงฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากประจำปลอดภาษีเดือนละ 2,000 บาท เป็นเวลา 24 เดือน

3.3 ก้องภพจะออมเงินเพื่อซื้อเครื่องออกกำลังกาย

กิจกรรมที่ 4.2 ให้วางแผนการเงินของตนเองลงในช่องว่าง

แผนการเงินของ.....

จัดทำ ณ วันที่.....

เป้าหมายการเงิน:

จำนวนเงินที่ต้องการ:

บาท

ระยะเวลา:

เดือนข้างหน้า

คำนวณจำนวนเงินที่ต้องออมต่อเดือน:

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการออม:

ได้เงินออมรวมต่อเดือนเท่ากับ	บาท

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 การออม

กิจกรรมที่ 5 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้ออกความหมายของการออม

2. ประโยชน์ของการออมมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

3. ให้ตั้งเป้าหมายการออมที่ดีของตนเองลงในตาราง

เป้าหมายการเงิน:		
จำนวนเงินที่ต้องการ:		บาท
ระยะเวลา:		เดือนข้างหน้า

4. หลักการออมให้สำเร็จมีอะไรบ้าง ให้อธิบาย

5. กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) คืออะไร และมีหลักการอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

สินเชื่อ

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 การประเมินความเหมาะสมก่อนตัดสินใจก่อหนี้

ให้พิจารณาแต่ละสถานการณ์ต่อไปนี้ และวิเคราะห์ว่าเป็นการก่อหนี้ประเภทใด โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมอธิบายเหตุผล

ข้อมูลบุคคล	หนี้ดี	หนี้ พึงระวัง	เหตุผล
1. สมพรประกอบอาชีพเสริมสวดย ต้องการขยายกิจการเพราะลูกค้ามากขึ้น จึงจะกู้เงินเพื่อต่อเติมร้าน และซื้ออุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนลูกค้า			
2. อนงค์เป็นนักศึกษาต้องการกู้เงินมาเสริมจตุก เนื่องจากเห็นเพื่อนไปทำมาแล้วสวยดี			
3. มานะเป็นหัวหน้าอยู่ในโรงงาน ซึ่งโรงงานมีบริการรถรับ-ส่งพนักงาน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย แต่มานะต้องการกู้เงินเพื่อออกกรมอเตอร์ไซด์บิ๊กไบค์ เพราะดูเท่ และเผื่อจะขับไปทำงานเองในวันที่ตื่นสาย แถมยังสามารถขับไปซื้อข้าวได้อีกด้วย (ตลาดกับที่พักอยู่ห่างกัน 200 เมตร)			

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ลักษณะของสินเชื่อรายย่อยและการคำนวณดอกเบี้ย

กิจกรรมที่ 2.1 ทำเครื่องหมาย ✓ หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

ธนาคารมั่งมัน จำกัด (มหาชน) ให้บริการสินเชื่อแก่ประชาชนทั่วไป โดยธนาคารมีประเภทสินเชื่อและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่หลากหลาย ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องว่า ลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางขวามือนั้นตรงกับสินเชื่อหรือผลิตภัณฑ์ประเภทใดทางซ้ายมือ

ข้อที่	ผลิตภัณฑ์	ลักษณะ
1.	☐ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ☐ เช่าซื้อรถ ☐ บัตรเครดิต ☐ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	1. ให้วงเงิน 5 เท่าของรายได้ต่อเดือน 2. คิดอัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม รวมกันไม่เกิน 20% ต่อปี 3. ผู้สมัครต้องมีเงินเดือนขั้นต่ำ 15,000 บาท 4. ได้รับระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย 45 วัน
2.	☐ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ☐ เช่าซื้อรถ ☐ บัตรเครดิต ☐ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	1. ผ่อนชำระได้นานถึง 30 ปี 2. อัตราดอกเบี้ยมีทั้งแบบคงที่และแบบลอยตัว 3. คิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก (effective rate)
3.	☐ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ☐ เช่าซื้อรถ ☐ บัตรเครดิต ☐ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	1. คิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่ (flat rate) 2. อัตราดอกเบี้ยคงที่ 3. ยังไม่ได้กรรมสิทธิ์เงินกว่าจะจ่ายเงินครบ
4.	☐ สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ☐ เช่าซื้อรถ ☐ บัตรเครดิต ☐ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ	1. คิดอัตราดอกเบี้ย ค่าปรับ ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม รวมกันไม่เกิน 28% ต่อปี 2. ให้วงเงินไม่เกิน 5 เท่าของรายได้ต่อเดือน 3. บัตรสมาชิกใช้สำหรับการเช่าซื้อสินค้ากับร้านค้าที่ร่วมรายการ

กิจกรรมที่ 2.2 ตอบคำถามต่อไปนี้

ต้องการเช่าซื้อรถจักรยานยนต์จากบริษัทใจดี โดยบริษัทให้กู้จำนวน 30,000 บาท ดอกเบี้ยคงที่ 4% ต่อปี (คิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่) ระยะเวลาผ่อน 4 ปี (48 งวด) ให้หาว่าต้องผ่อนชำระต่อเดือนเป็นจำนวนเงินเท่าใด พร้อมแสดงวิธีการคำนวณ

ตอบ.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 เครดิตบูโร

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. เครดิตบูโร หมายถึงข้อใด
 - ก) บริษัท ข้อมูลเครดิต จำกัด
 - ข) บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประวัติเครดิตที่เครดิตบูโรเป็นผู้จัดเก็บ
 - ก) ประวัติเครดิตคือข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ขอสินเชื่อ รวมถึงรายละเอียดบัญชีสินเชื่อที่ใช้บริการทุกบัญชี
 - ข) ประวัติเครดิตคือข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นบัญชีเงินฝาก หรือบัญชีสินเชื่อ
3. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่หน้าที่ของเครดิตบูโร
 - ก) จัดเก็บข้อมูลบัญชีสินเชื่อของลูกค้าสินเชื่อทุกบัญชีที่มีกับสถาบันการเงินและบริษัทที่เป็นสมาชิกของเครดิตบูโร
 - ข) นำข้อมูลลูกค้ามาวิเคราะห์ว่าลูกค้าควรได้รับการพิจารณาสินเชื่อหรือไม่ อย่างไร
4. ผู้ขอสินเชื่อสามารถตรวจสอบข้อมูลเครดิตของตนเองได้อย่างไร
 - ก) ตรวจสอบได้ทางเว็บไซต์ของเครดิตบูโร
 - ข) ติดต่อด้วยตนเองได้ที่ศูนย์ตรวจสอบเครดิตบูโร
5. หากสถาบันการเงินต้องการขอดูประวัติเครดิตของผู้ขอสินเชื่อ ต้องทำอย่างไร
 - ก) นำเลขที่บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ขอสินเชื่อไปแจ้งที่เครดิตบูโร
 - ข) ต้องขอความยินยอมจากผู้ขอสินเชื่อก่อน จึงจะดูประวัติเครดิตได้

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 วิธีการป้องกันปัญหาหนี้

ให้ขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ควรทำ เพื่อป้องกันไม่ให้หนี้กลายเป็นปัญหาในภายหลัง

1. กู้เงินมาเพื่อต่อเติมบ้าน โดยแบ่งเงินกู้ที่ได้มาบางส่วนไปซื้อโทรศัพท์รุ่นล่าสุดด้วย	2. ชำระหนี้ตามยอดขั้นต่ำจะได้นำเงินไปทำประโยชน์อย่างอื่น
3. แจ้งเจ้าหน้าที่ให้ทราบทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่	4. ชำระหนี้ตามจำนวนที่กำหนด
5. ย้ายบ้านทำให้ไม่ได้รับเอกสารใบแจ้งหนี้ไม่เคย	6. ชำระหนี้เมื่อมีเจ้าหน้าที่โทรมาทวงหนี้เท่านั้น
7. ชำระหนี้ที่เมื่อมีเงินก้อน จะช่วยลดภาระหนี้ได้	8. ชำระหนี้ตรงเวลา
9. ตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้งเมื่อได้รับใบแจ้งหนี้	10. ใช้เงินที่กู้มาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 วิธีการแก้ไขปัญหาหนี้

กิจกรรมที่ 5.1 ให้เรียงลำดับแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ โดยใส่หมายเลข 1-4 ตามลำดับลงในกรอบสี่เหลี่ยมให้ถูกต้อง

	สำรวจภาระหนี้ทั้งหมด
	จัดลำดับความสำคัญของหนี้ที่ต้องชำระ
	มองหาวิธีแก้ไขปัญหาหนี้
	ยอมรับปัญหาว่าตนเองมีปัญหาหนี้

กิจกรรมที่ 5.2 จากข้อมูลหนี้ด้านล่าง ควรปิดหนี้ใดก่อน เพราะเหตุใด

ลำดับที่	รายการหนี้	รายละเอียดเงินกู้					
		เงินต้นทั้งหมด (บาท)	เงินต้นคงเหลือ (บาท)	หลักประกัน	อัตราดอกเบี้ย (คิดแบบลดต้นลดดอก)	วันครบกำหนดชำระ	เงินผ่อนต่อเดือน (บาท)
1.	หนี้บัตรเครดิต	10,000	10,000	-	252%	ทุกวัน	4,500 (150บาทต่อวัน)
2.	กู้สหกรณ์	40,000	14,235	หุ้นสหกรณ์	7.5%	ทุกวันที่ 8	3,400
3.	เช่าซื้อรถจักรยานยนต์	40,000	40,000	-	7.2%*	ทุกวันที่ 25	966.67
	รวม	90,000	64,235				8,866.67

*คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยคิดแบบเงินต้นคงที่ 4% คูณด้วย 1.8

ตอบ ควรปิดหนี้ลำดับที่.....ก่อน เพราะ.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 6 หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาวิธีการแก้ไขปัญหานี้

ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานในช่องซ้ายมือ

หน่วยงาน	ให้คำปรึกษาเรื่อง		หมายเลขโทรศัพท์	
	ที่นี่ ในระบบ	ที่นี่ นอกระบบ	1213	1359
1. ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการ ทางการเงิน (ศคง.) ธนาคารแห่งประเทศไทย				
2. ศูนย์รับแจ้งการเงิน นอกระบบ กระทรวงการคลัง				

กิจกรรมที่ 1.2 ให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่กำหนด แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
กรณีค่าธรรมเนียมฟรีจริงหรือ

จากกรณีตัวอย่าง การกระทำความผิดเกี่ยวข้องกับสิทธิข้อใด

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 หน้าที่ของผู้ให้บริการทางการเงิน

กิจกรรมที่ 2.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

ผู้ใช้บริการทางการเงินมีหน้าที่อะไรบ้าง ให้อธิบาย

[illegible]

กิจกรรมที่ 2.2 ให้ศึกษากรณีตัวอย่างที่กำหนด แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
กรณีเปิดบัญชีมีโปรโมชั่น

จากกรณีตัวอย่าง ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร และสามารถป้องกันปัญหาได้อย่างไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 บทบาทศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) และหน่วยงาน ที่รับเรื่องร้องเรียนอื่น ๆ

กิจกรรมที่ 3.1 ตอบคำถาม

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) มีหน้าที่อย่างไร

กิจกรรมที่ 3.2 เลือกหน่วยงานจากตัวเลือกที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

- ก. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)
- ข. บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร)
- ค. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)
- ง. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)
- จ. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

เรื่องที่ขอคำปรึกษา/ร้องเรียน	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. กองทุนรวม	1. _____
2. ประกันชีวิต	2. _____
3. แอร์ลูกโซ่	3. _____
4. ข้อมูลประวัติเครดิต	4. _____
5. โฆษณาเกินจริง	5. _____

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 ขั้นตอนการร้องเรียนและหลักการเขียนหนังสือร้องเรียน

กิจกรรมที่ 4 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. การร้องเรียนเกี่ยวกับบริการทางการเงินมีขั้นตอนอย่างไร

2. การเขียนหนังสือร้องเรียนมีหลักการเขียนอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ภัยทางการเงิน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 หนี้นอกระบบ

กิจกรรมที่ 1.1 ตอบคำถามต่อไปนี้

1. กลไกหนี้นอกระบบมีลักษณะอย่างไร

2. มีวิธีการป้องกันภัยหนี้นอกระบบอย่างไร

กิจกรรมที่ 1.2 หนี้นอกระบบ

ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

แก๊งทวงหนี้โหดชักปืนยิงข่มขู่ลูกหนี้

นางมาลีเข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจว่า ตนได้กู้เงินจากเจ้าหนี้รายหนึ่ง จำนวน 80,000 บาท โดยมีสัญญาในการผ่อนชำระ 10 เดือน เดือนละ 8,000 บาท ตนชำระไปแล้ว 5 เดือน แต่ช่วงหลังเงินไม่พอใช้จึงขาดส่งไป 1 เดือน ทำให้เจ้าหนี้ไม่พอใจ จึงส่งลูกน้องมาทวงหนี้ แต่ตนไม่มีจริง ๆ ลูกน้องจึงนำไม้มาถ่างปิดหน้าบ้านห้ามตนเข้าอาศัย และนำอาวุธปืนมายิงข่มขู่ต่อหน้าตนเองและคนในครอบครัว

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นางมาลีจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 แשרลู่โซ่

กิจกรรมที่ 2 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อที่ 1 - 3

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) เผยว่า เมื่อต้นปี 2557 มีกลุ่มประชาชนมาร้องทุกข์กับดีเอสไอให้ดำเนินคดีกับนาง ก ขัอาหารร่วมกันหลอกลวงประชาชนว่า มีบริษัทต่างชาติได้สัมปทานซื้อทองแดงจากบริษัทแห่งหนึ่งเพื่อนำไปหลอมก่อนส่งขายต่างประเทศ หากร่วมลงทุนจะได้ผลตอบแทน 100% และเงินปันผลทุก 3 เดือน ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินให้อย่างมาก จึงทำให้ผู้เสียหายหลงเชื่อและร่วมลงทุนกับ นาง ก ไปกว่า 40 ล้านบาท

ช่วงแรก ๆ นาง ก จ่ายเงินปันผลให้ตามกำหนด แต่ต่อมาเริ่มขอเลื่อนและผลัดวันจ่ายเงินปันผลไปเรื่อย ๆ จนสุดท้ายไม่จ่ายเงินคืนอีกเลย

1. จากกรณีตัวอย่างเป็นลักษณะของกลโกงประเภทใด

.....

2. มีวิธีป้องกันกลโกงในข้อ 1 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ผู้เสียหายจากคดีนี้ ควรขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงาน/องค์กรใด

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 ภัยใกล้ตัว

กิจกรรมที่ 3 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามตามที่กำหนดให้

นางแดงเป็นแม่ค้าขายขนมหวาน เธอมีเงินเก็บจำนวน 100,000 บาทจากการขายขนม และวันหนึ่งมีผู้ชายที่มีลักษณะคล้ายคนต่างชาตินำลอตเตอรี่ที่ถูกรางวัลที่ 1 มาเสนอขายให้เธอ โดยอ้างว่าเป็นบุคคลต่างด้าวไม่สามารถนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงินได้ จึงเสนอขายให้นางแดงเป็นเงิน 80,000 บาท

นางแดงรับนำตัวเลขบนลอตเตอรี่นั้นไปตรวจสอบและพบว่า เลขที่ปรากฏบนลอตเตอรี่ใบนั้น เป็นเลขที่ถูกรางวัลที่ 1 จริง นางแดงจึงรีบรับซื้อลอตเตอรี่ใบนั้นทันทีโดยหวังว่าจะได้เงินรางวัลเมื่อนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงิน

เมื่อนำลอตเตอรี่ไปขึ้นเงิน เธอไม่ได้รับเงินรางวัล แต่กลับกลายเป็นผู้ต้องสงสัยในการทำลอตเตอรี่ปลอม เพราะเธอนำลอตเตอรี่ปลอมมาขึ้นเงิน

1. จากกรณีตัวอย่าง เป็นลักษณะของกลโกงประเภทใด

2. มีวิธีป้องกันกลโกงในข้อ 1 อย่างไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 แก๊งคอลเซนเตอร์

กิจกรรมที่ 4 ศึกษากรณีตัวอย่างเพื่อตอบคำถามข้อที่ 1 - 3

กริ่งเดียว...เงินก็หายได้

สายใจดีใจมากเมื่อได้รับโทรศัพท์แจ้งว่า เธอได้รับรางวัลใหญ่เป็นเงินจำนวน 1,000,000 บาท จากการชิงโชคปลากะปองยี่ห้อหนึ่ง สิ่งที่จะต้องทำมีเพียงแค่ออนเงิน ค่าภาษีให้แก่ผู้จัด และเงินรางวัลจำนวน 1,000,000 บาทก็จะเป็นของเธอ

เธอไม่รู้ว่าเธอส่งสลากไปชิงโชคตั้งแต่เมื่อไหร่ แต่การได้รับรางวัลเป็นเรื่องที่น่ายินดี เธอตกลงรับรางวัลและโอนเงินค่าภาษีจำนวน 70,000 บาท ไปตามที่ได้รับแจ้งทันที แล้วรอเงินรางวัลอย่างใจจดใจจ่อ

เธอได้รับเงินรางวัลจำนวน 1,000,000 บาทอยู่หลายวัน รอแล้วรออีก จาก 1 อาทิตย์เป็น 1 เดือน จาก 1 เดือนเป็น 1 ปี เงิน 1,000,000 บาทก็ไม่เคยมาถึงเธอ และเมื่อติดต่อยังบริษัทปลากกระป๋องนั้น เธอก็ได้รับคำตอบว่า บริษัทปลากกระป๋องไม่เคยจัดชิงโชค แจกรางวัลใด ๆ เลย

1. จากกรณีตัวอย่าง เป็นลักษณะของกลไกประเภทใด

.....

.....

.....

.....

2. หากไม่ต้องการตกเป็นเหยื่อเหมือนสายใจ จะมีวิธีป้องกันอย่างไร

[illegible]

3. หากสายใจตกเป็นเหยื่อแก๊งคอลเซนเตอร์แล้ว ควรทำอะไร

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ภัยออนไลน์

กิจกรรมที่ 5 ศึกษากรณีตัวอย่างต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามในข้อ 1 - 3

1. จากกรณีตัวอย่าง สายรุ้งควรโอนเงินค่าธรรมเนียมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2. หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับสายรุ้งเป็นภัยทางการเงิน สายรุ้งจะมีวิธีป้องกันอย่างไร

3. หากสายรุ้งตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพคนนี้แล้ว ควรทำอะไร

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนเลือกคำตอบโดยกากบาท (X) ข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การให้ยืมเงินหมายถึงข้อใด
 - ก) การให้เงินโดยคาดหวังให้มีการจ่ายเงิน
 - ข) การให้เงินโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน
 - ค) การให้เงินโดยไม่ต้องจ่ายเงิน
 - ง) ผิดทุกข้อ

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นวิธีตรวจสอบธนบัตร
 - ก) สัมผัสเนื้อกระดาษ และลวดลายเส้นนูน
 - ข) ยกส่องดูลายน้ำ
 - ค) พลิกเอียงสังเกตแถบฟอยล์สามมิติ
 - ง) ถูกทุกข้อ

3. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง
 - ก) บัญชีเงินฝากที่ควรเปิดเพื่อไว้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง คือ บัญชีเงินฝากประจำ
 - ข) บัญชีเงินฝากในสหกรณ์จะได้รับความคุ้มครองจากสถาบันคุ้มครองเงินฝากหากสหกรณ์ปิดกิจการลง
 - ค) การคิดดอกเบี้ยทบต้นจะทำให้มียอดเงินในบัญชีเท่ากับการคิดดอกเบี้ยแบบไม่ทบต้น
 - ง) การทำประกันคุ้มครองความเสียหายของบ้านจัดเป็นประกันวินาศภัย

4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง
 - ก) ใช้บัตรเอทีเอ็มซื้อสินค้าได้ที่ร้านค้า
 - ข) ใช้บัตรเดบิตเบิกเงินกู้ได้ที่เครื่องเอทีเอ็ม
 - ค) ใช้บัตรเดบิตซื้อของ จะไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย
 - ง) เมื่อซื้อของด้วยบัตรเครดิต ยอดเงินฝากในบัญชีจะถูกตัดทันที

5. ธนาคารพาณิชย์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานใด
 - ก) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
 - ข) กระทรวงการคลัง
 - ค) ธนาคารแห่งประเทศไทย
 - ง) กระทรวงพาณิชย์

6. หากต้องการแลกเงินบาทเป็นเงินตราต่างประเทศ จะต้องไปแลกเปลี่ยนที่ใด
 - ก) ร้านค้าสะดวกซื้อ
 - ข) ธนาคารพาณิชย์ที่ให้บริการแลกเปลี่ยน
 - ค) โรงแรมหรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
 - ง) ถูกทั้งข้อ ข) และ ค)

7. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินฐานะการเงิน
 - ก) พฤติกรรมการใช้จ่ายจะประเมินด้วยบัญชีรายรับ-รายจ่าย
 - ข) ความมั่งคั่งสุทธิคำนวณมาจากทรัพย์สิน + หนี้สิน
 - ค) รายได้ต่อเดือนและทรัพย์สินที่มี ใช้บอกความมั่งคั่งของบุคคลได้
 - ง) ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์และกองทุนรวม เป็นสินทรัพย์สภาพคล่อง

8. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการมีสุขภาพการเงินที่ดี

- ก) มีภาระหนี้ไม่เกิน 33% ของรายได้ต่อเดือน
- ข) มีเงินออมเพื่อฉุกเฉินไม่เกิน 3 เท่าของรายจ่ายจำเป็นต่อเดือน
- ค) ออมเงินอย่างน้อย 25% ของรายได้ต่อเดือน
- ง) ถูกทุกข้อ

9. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับรายจ่ายไม่จำเป็น

- ก) เป็นรายจ่ายที่จะต้องจ่าย ไม่สามารถตัดออกได้
- ข) เป็นรายจ่ายที่ไม่สำคัญต่อชีวิต แต่เกิดขึ้นเพราะความรู้สึกอยากได้ เช่น ค่าแต่งรถ
- ค) เป็นรายจ่ายสำคัญสำหรับชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้าน
- ง) เป็นรายจ่ายที่ทุกคนมีในจำนวนเท่ากัน

10. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของเป้าหมายทางการเงินที่ดี

- ก) มีความชัดเจน
- ข) สามารถวัดผลได้
- ค) มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน
- ง) ครอบคลุมถึงเป้าหมายทั้งหมดในชีวิต

11. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับหลักการออมเงินของกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)

- ก) เป็นกองทุนสำหรับประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และออมได้จนถึงอายุ 99 ปี
- ข) สมาชิกจำเป็นต้องส่งเงินสะสมทุกเดือน
- ค) สมาชิกจะส่งเงินสะสมครั้งละกี่บาทก็ได้ ไม่จำกัดจำนวนเงิน
- ง) หากสมาชิกไม่ส่งเงินเข้ากองทุน รัฐก็จะไม่จ่ายเงินสมทบ

12. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ

- ก) ใช้สำหรับผ่อนรถยนต์
- ข) สามารถทยอยผ่อนคืนเป็นรายเดือนได้
- ค) ใช้ได้เฉพาะร้านค้าที่ร่วมรายการ
- ง) มีการกำหนดวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

13. วิธีคิดดอกเบี้ยแบบเงินต้นคงที่มักใช้กับบริการประเภทใด

- ก) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย
- ข) บัตรเครดิต
- ค) เช่าซื้อรถ
- ง) ถูกทุกข้อ

14. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก

- ก) เงินต้นลด ดอกเบี้ยก็จะลด
- ข) เงินต้นลด ดอกเบี้ยก็จะเพิ่ม
- ค) เงินต้นและดอกเบี้ยไม่เปลี่ยนแปลง
- ง) ถูกทุกข้อ

15. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดเก็บและเปิดเผยข้อมูลประวัติการชำระหนี้ของเครดิตบูโร

(บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด: NCB)

- ก) เจ้าของข้อมูล (ผู้ขอสินเชื่อ) สามารถขอตรวจสอบข้อมูลเครดิตของตนเองได้
- ข) ธนาคาร (ผู้ให้สินเชื่อ) สามารถขอข้อมูลได้ก็ต่อเมื่อเจ้าของข้อมูล (ผู้ขอสินเชื่อ) ให้ความยินยอม
- ค) NCB จะขึ้นบัญชีดำหากลูกหนี้มีประวัติค้างชำระหนี้
- ง) NCB จะเก็บข้อมูลไว้ไม่เกิน 3 ปีนับแต่วันที่ได้รับข้อมูลจากสมาชิก เช่น ธนาคาร (ผู้ให้สินเชื่อ)

16. ข้อใดไม่ใช่การแก้ไขปัญหานี้ด้วยตนเอง

- ก) เปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับหนี้
- ข) ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
- ค) ขายสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็น
- ง) ขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้

17. ผู้ที่ต้องการขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ควรติดต่อใคร

- ก) ลูกหนี้
- ข) เจ้าหนี้
- ค) ศาล
- ง) ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน

18. ข้อใดไม่ใช่สิทธิของผู้ใช้บริการทางการเงิน

- ก) สิทธิที่จะได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง
- ข) สิทธิที่จะเลือกใช้บริการได้อย่างอิสระ
- ค) สิทธิที่จะร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม
- ง) สิทธิที่จะได้รับค่าชดเชยหากผู้ใช้บริการเป็นผู้ทำผิดพลาด

19. นายกอบนำเงินเดือนทั้งหมดที่ได้รับไปซื้อมือถือใหม่ โดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ทำให้มีเงินไม่พอที่จะกินข้าว และต้องเบี้ยวหนี้เพราะเงินหมด นายกอบไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้ใช้บริการทางการเงินในข้อใด

- ก) หน้าที่วางแผนทางการเงินและชำระหนี้เมื่อเป็นหนี้
- ข) หน้าที่ติดตามข่าวสารทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ
- ค) หน้าที่ศึกษารายละเอียดและเปรียบเทียบข้อมูลก่อนเลือกใช้
- ง) หน้าที่ตรวจทานความถูกต้องของธุรกรรมทางการเงินทุกครั้ง

20. ในระหว่างการทำสัญญาเงินกู้ พนักงานธนาคารได้อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ เช่น กำหนดเวลาการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ยต่อปี ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง แต่คุณไม่เข้าใจ คุณจะอย่างไร

- ก) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้เลย เพราะพนักงานธนาคารมีความรู้และเชื่อถือได้
- ข) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้ตามที่พนักงานบอก แล้วค่อยสอบถามเพิ่มเติมทีหลัง
- ค) เซ็นชื่อในสัญญาเงินกู้ไปก่อน แล้วค่อยขอเอกสารของพนักงานมาอ่านทีหลัง
- ง) สอบถามพนักงานเพิ่มเติมจนเข้าใจเสียก่อน แล้วค่อยเซ็นชื่อในเอกสารสัญญาเงินกู้

21. หากร้องเรียนไปยังธนาคาร ในกรณีที่พนักงานอ้างว่าไม่สามารถเปิดบัญชีเงินฝากได้ ถ้าไม่ทำบัตรเดบิต และไม่ได้รับการติดต่อภายในระยะเวลาการให้บริการมาตรฐาน ควรร้องเรียนหรือขอรับคำปรึกษาได้จากหน่วยงานใด

- ก) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) โทร. 1166
- ข) ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทร. 1213
- ค) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) โทร. 1359
- ง) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โทร. 1207

22. ข้อใดไม่ใช่สิ่งที่ควรปฏิบัติในการเขียนหนังสือร้องเรียน

- ก) ให้ข้อมูลที่สำคัญอย่างครบถ้วน
- ข) แจ้งข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ และแจ้งสิ่งที่ต้องการให้สถาบันการเงินดำเนินการ
- ค) นึกอะไรออกก็เขียนไป ไม่ต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลัง
- ง) แนบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน

27. ข้อใดไม่ใช่ข้ออ้างที่มีจรรยาบรรณใช้โทรหลอกเหยื่อเพื่อให้โอนเงิน

- ก) คุณได้รับเงินคืนภาษี
- ข) คุณโชคดีได้รับรางวัลใหญ่จากการชิงโชค
- ค) เกิดข้อผิดพลาดโอนเงินผิดเข้าบัญชีของคุณ
- ง) บัตรเครดิตของคุณหมดอายุ จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมทำบัตรใหม่

28. หากได้รับการติดต่อขอใช้บัญชีเงินฝากของคุณเป็นที่รับเงิน โดยให้หักค่าจ้างจากเงินที่จะโอนเข้ามาในบัญชีเลย คุณควรทำอย่างไร

- ก) ตอบตกลงทันที เพราะทำงานง่าย ไม่ต้องลงทุน
- ข) ตอบตกลงและไปชักชวนเพื่อนให้มาทำด้วย
- ค) ต่อรองให้ได้ค่าจ้างที่พอใจ แล้วค่อยตัดสินใจ
- ง) ปฏิเสธทันที เพราะเงินที่โอนเข้ามาอาจผิดกฎหมาย

29. ข้อใดควรกระทำเมื่อสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

- ก) นัดรับสินค้ากับผู้ขายในสถานที่เปลี่ยน
- ข) อ่านรายละเอียดสินค้าและตรวจสอบประวัติผู้ขายหรือประวัติการค้าขายก่อนซื้อสินค้า
- ค) ตัดสินใจซื้อและโอนเงินทันทีถ้าราคาถูกกว่าท้องตลาดมาก ๆ
- ง) รีบตัดสินใจ รีบโอนเงิน เพราะของดีหาได้ง่าย ๆ ในโลกออนไลน์

30. ข้อใดควรกระทำเมื่อใช้สื่อสังคมออนไลน์ (social media)

- ก) โหวภาพถ่ายตนเองถือเงินสดจำนวนมาก พร้อมเครื่องประดับมีค่า
- ข) ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวทุกอย่างบน social media
- ค) เปิดคลิปวิดีโอทุกลิงก์ที่มีคนแชร์และบอกว่าเป็นคลิปเด็ด
- ง) Check in ทุกสถานที่ไปแม้กระทั่งบ้านตนเอง

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นายสุรพงษ์ จำจด	เลขาธิการ กศน. สำนักงาน กศน.
นายประเสริฐ หอมดี	รองเลขาธิการ กศน. สำนักงาน กศน.
นางศุภธินี งามเขตต์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาหลักสูตร
นางชนาธิป จริยาวิโรจน์	ผู้อำนวยการศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางตรีณัฐ สุขสุเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
นางสาวชญานิน พนมยงค์	ผู้บริหารส่วน ส่วนส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย

คณะทำงาน

นายพิชญา สถุขเนตร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวจุฬาลักษณ์ พิบูลชล	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวนิรัชรา ปัญญาจักร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวจันทร์ธิดา พัวรัตนอรุณกร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางอุบลรัตน์ มีโชค	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
นางวิมลพรรณ กุลรัตน์นาม	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุรินทร์
นางอนงค์ ฉันทโชติ	สำนักงาน กศน. จังหวัดพิษณุโลก
นางอมรา เหล่าวิทยา	สำนักงาน กศน. จังหวัดพิจิตร
นายบุญชนะ ล้อมสิริอุดม	กศน.เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
นายธณัฏฐวิวรรธน์ ภาคพิพัฒน์ฐากร	กศน.เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
นางมณฑนา ภาสสนุก	กศน.อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
นางสาวอนงค์ ชูชัยมงคล	กศน.อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
นางยุพิน อาษานอก	กศน.อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

คณะทำงาน (ต่อ)

นางพิสมัย คำแก้ว	กศน.อำเภอฟล จังหวัดขอนแก่น
นางกมลวรรณ มโนวงศ์	กศน.อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
นางสุพัตรา ณ วาโย	กศน.อำเภอสะเดา จังหวัดขอนแก่น
นางสาวพจนีย์ สวัสดิ์รัตน์	กศน.อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
นางกัลยา หอมดี	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
นางสาวมนทา เกรียงทวีทรัพย์	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต
นางสาวจรรยา สิงห์ทอง	หน่วยศึกษานิเทศก์
นางพรรณทิพา ชินชัชวาล	กลุ่มพัฒนาระบบการทดสอบ
นายสุรพงษ์ มั่นมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางญานิศา สุขอุดม	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นายสุภโชค ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางสาววรรณพร ปัทมานนท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางสาวสุลาภ เพ็ชรสว่าง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางกมลทิพย์ ช่วยแก้ว	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางสาวทิพวรรณ วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางวรรณิ ศรีสิริวรรณกุล	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางสาวชาลิณี ธรรมธิชา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
นางสาวชมพูนท สังข์พิชัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย

คณะบรรณาธิการ

นางชนาธิป จริยาวิโรจน์	ผู้อำนวยการศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวชญานีน พนมยงค์	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นายพิชญา สฤชเนตร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวจุฬาลักษณ์ พิบูลชล	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวนิรัชรา ปัญญาจักร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
นางสาวจันทรีธิดา พัวรัตนอรุณกร	ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้ออกแบบปก

นายศุภโชค ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย
------------------------	---

ห้ามจำหน่าย

ชุดวิชาเล่มนี้ ลิขสิทธิ์เป็นของ สำนักงาน กคน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
และ ธนาคารแห่งประเทศไทย